

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdystrybowaniem, a w szczególności: pobieraniem i gromadzeniem dochodów, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem deficytu, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi, zarządzaniem długiem publicznym.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami. W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2001 r. Nr 142, poz. 1591) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1592), z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966) z późniejszymi zmianami.

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działalności gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. Natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane w dziale dane w podziale według rozdziałów i paragrafów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów

General notes

1. *Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds, particularly: the collection and accumulation of revenue, spending public funds, deficit financing, committing funds as well as the management of public funds and public debt.*

2. *The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).*

3. *The legal basis defining these processes is provided by the Law of 30 June 2005 on Public Finances (Journal of Laws No. 249, item 2104), with subsequent amendments. In the case of the financial management of local self-government entities, the legal basis is provided also by the following:*

- *the Law of 8 March 1990 on Gmina Self-government (Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1591), with subsequent amendments,*
- *the Law of 5 June 1998 on Powiat Self-government (Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1592), with subsequent amendments,*
- *the Law of 5 June 1998 on Voivodship Self-government (Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1590), with subsequent amendments,*
- *the Law of 13 November 2003 on Incomes of Local Self-government Entities (Journal of Laws No. 203, item 1966), with subsequent amendments.*

4. *Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.*

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables revenue and expenditure of gminas are presented excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. However data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. *Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the Regulation of the Minister of Finance. The data presented in the chapter divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the decree*

z dnia 14 VI 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 107, poz. 726 z późniejszymi zmianami).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek rolny, podatek leśny, podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych, podatek od działalności gospodarczej, podatek od spadków i darowizn, podatek od czynności cywilno-prawnych,
 - c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np.: z opłaty skarbowej, eksploatacyjnej, targowej,
 - d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego,
 - e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np. środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych, opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty;
- 2) dotacje celowe:
 - a) z budżetu państwa:
 - na zadania z zakresu administracji rządowej,
 - na zadania własne,
 - na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej;
 - b) otrzymywane na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
 - c) otrzymane z funduszy celowych;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa przekazywana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów (składająca się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej).

7. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się m.in.:

- 1) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne.
- 2) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym:
 - a) wynagrodzenia,
 - b) pochodne od wynagrodzeń,
 - c) dotacje, w tym dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
 - d) na obsługę długu publicznego,
 - e) z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji,
 - f) pozostałe, w tym świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz zakup materiałów i usług.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

of the Minister of Finance of 14 June 2006 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 107, item 726, with subsequent amendments).

6. Revenue of local self-government entities budgets consist of:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenue from the shares in receipts from personal and corporate income taxes,
 - b) receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts (i.e., agricultural tax, forest tax, tax on real estate, tax on means of transport, economic activity tax, inheritance and gifts tax, tax on civil law transactions),
 - c) receipts from fees established and collected on the basis of separate acts (i.e., from treasury, service, marketplace fees),
 - d) receipts from property of local self-government entities,
 - e) other receipts of local self-government entities (i.e., funds for the additional financing of own tasks from non-budgetary sources, administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments);
- 2) appropriated allocations:
 - a) from the state budget of which for:
 - government administration tasks,
 - own tasks,
 - tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
 - b) received for tasks based on agreements with bodies of the government administration,
 - c) received from appropriated funds;
- 3) general subsidies from the state budget transferred to all local self-government entities for supplementing their own revenue (consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional).

7. Expenditure of local self-government budgets include among others:

- 1) property expenditure including investment expenditure.
- 2) current expenditure of budgetary entities, of which:
 - a) wages and salaries,
 - b) derivatives of wages and salaries,
 - c) allocations including allocations for the organizational-legal entities operating in the budgets of local self-government entities,
 - d) expenditures on debt servicing,
 - e) expenditures related to granting endorsements and guarantees,
 - f) others, including benefits for natural persons and purchase of materials and services.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.